

Beogradskie Novine

Br. 42.

BEOGRAD, četvrtak 14. februara 1918.

Izaze: dnevno u jutro, ponedjeljkom poslige podne.

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u krajevinama zaposjednutim od n. i kr. Šta za pojed. i ostan. po cijeni od 10 helera

U monarhiji • • • • • 12. helera

Mjesečna pretplata:

U Beogradu i u krajevinama zaposjednutim od n. i kr. Šta za pojed. i ostan. po cijeni od 200	200
U Beogradu na dostavom u kuću 300	300
U monarhiji 300	300
U inozemstvu 400	400

Oglesi po cijeniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje preplate Topličin venac broj 21. Telefon br. 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon broj 245.

Godina IV.

RATNI IZVJESTAJI

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera

Kb. Beč, 13. februara.

Nema nikakvih značajnih borbenih djelatnosti.

Načelnik glavnog stožera.

Advokat Wilson

Predsjednik Sjedinjenih Država govorio je prije dva dana u američkom kongresu obazivo, zrelo odmjerivši svaku riječ, a ipak toliko podnuklo kako da je govorio na pretresu u kakvoj sudskoj dvorani. Tom govoru bio je tako uđešen, da bi unaprijed pribavio govorniku simpatije: Izrečen je prividnom mirnoćom, a osnivajući se onom hladnoćom, slobodnom od svake strasti, kojom se on pravi, kao da se svojim gledištem uspije do iznad sviju spornih pitanja, tako da su samo poznavaoči Wilsonove dialektike ovđe-ondje mogli nazreti što od potajnih Wilsonovih namjera. Nisi takav način brane i vješti advokati svoju stvar na sudu pred slušaocima, koji su podigli na pristalice i protivnike. Ono težerno izostavljanje bitnih stvari, očvidno usklojeno važnošću drugih pitanja, ono izvratanje i rasčlanjivanje tvrdjenja, koja potiču sa protivničke strane, ono stalno skretanje sporednim putem i uporno raspravljanje tačaka, sa kojima bi se na ovaj ili onaj način moglo svršiti jednom jedinom rečenicom, — sve to prikazuje Wilsonov odgovor na miroljubljive riječi središnjih vlasti remek-djelom američke govornice vještine.

Najnoviji govor predsjednika Sjedinjenih Država možemo meritorno podjeliti na dva dijela, od kojih je prvi namijenjen silama četvornog saveza. U tom odsjeku Wilsonovog govora načelo pada u oči predsjednikova težnja, da neglasi neku bitnu razliku, koja tobož postoji između Hertlingovih načina s jedne i Černinovih s druge strane, da svaku pojedinost u tome smislu tako razradi, kako bi činila utisak silnoga kontrasta. Jasne su namjere, koje su govornik pri tome rukovodile dok on austro-ugarskom ministru spoljnih poslova u više maha izlazi na susret zadovoljavajući se time, da Černinove riječi, u stvari, jasne, kao dan, zamagli pomoću nekih četiri kao programatičnih tačaka, Wilson protiv grofa Hertlinga, koga još jednako obilježava kao predstavnika izvjesne njemačke stranke, ustaje svima finešama i govorničkim smicalicama, kavkima se služe i Lloyd George i Clemenceau. Time predsjednik Sjedinjenih Država ide za tim, da opet prikaže pruski militarizam kao pravil uzrok oticanju rata, a da kod naroda četvornog saveza izazove nepovjerenje prema politici njihovih mjerodavnih ljudi. U tu svrhu Wilson lomi kopiju sa grofom Hertlingom i gradi cjeplidačkom kritikom protivurječnost između načina, kojim njemački kancelari misli da rješi privredne probleme i osnove, na kojoj on hoće politički da rješi ovaj spor

*) Uvod smo donijeli već u juče-rašnjem broju.

PODLISTAK

Milorad M. Petrović:

Anegdote iz života srpskih književnika

Stevan Sremac i Haška konferencija.

Jednog dana dolazi St. Sremac u kafanu kod „B“. Te je onda bila kafana, u koju su dolazili mahom profesori, i zvala se sporednim imenom „Profesorska kafana“.

Za stalnim stolom stali gosti: pok. Sreća Pašić, pok. Boško Savić, pa onda još živi: Vasa Dimić, Dr. Milivoje Jovanović, Milivoje Bašić, Zečević, pok. Dr. St. Okanović i t. d. i. t. d.

— Molim Vas, pošnje Sremac, sedajući, a obraćajući se Dr. M. J. — Molim Vas, kolega, objasnite Vi meni, šta je cilj te haške konferencije, ili upravo šta bi trebalo da bude njen cilj?

Dr. J. osmešnu se malo, i ustručavaše se u prvi mah da kaže šta misli.

— Ne, ne, ja vas to ozbiljno pitam i nemolio, da Vas to nimalo čudi. Vi znate, da ja, i ako sam liberal po tradiciji i uverenju, da se ja vrlo malo bavim politikom. Ja novine čitam vrlo retko, a u dva meseca godišnje, dok sam u Soko Banji — nikako. Dakle ja ovu svetsku politiku,

Mackensen pregovara sa Rumunjskom

naroda. Prvi tomu se razlagaju izmaklo tvrdjenje, kako sukob između naroda, koji se raspravlja putem rata, ne može smatrati kao riješen, ako je on odlučen „na nepravedan način“. Iz toga sam po sebi izlazi zaključak, da predsjednik Wilson pravi razliku između pravednih i nepravednih vojnih operacija, između pravednih i nepravednih pobjeda. Vidi se, da iza ove logike proviruje prastaro tvrdjenje, kojim su se već otrečali sporazumnoj državnic, naime da se sporazum boji za pravednu stvar. No vidi se i to, da predsjednik Sjedinjenih Država grčevito traži zgodnu argumentaciju s obzirom na nadmoćnije vojne uspjehe, što ih je izvojevao četvorni savez. On sa tim pitanjem olako svršava: Prosto ne uzima znanju austro-ugarske i njemačke pobjede, jer su, veli, „nepravedne“, pa ih genijalnim gestom briše iz bilansa svjetske istorije.

Drugi dio Wilsonovog govora namijenjen je njegovim prijateljima. Ovdje predsjednik udara u velika zvona naglašujući koliko je nekoristljiv položaj, što ga Sjedinjene Države zauzimaju u ovom ratu, i izjavljujući, da one nikada ne će zloupotrijeti svoju moć u svrhu napada ili zadovoljavanja sebičnih interesa. On se ovde svečano zavjetuje, da će svima sredstvima nastaviti rat, pa ne zaboravlja da upozori i na američke trupe, koje da će biti „brzo isprächen auf die front“. I ovom prilikom on predstavlja sebe i svoj narod kao spasioce svijeta i sve novo objavljuje rati svojim protivnicima, „kojima vladaju banke i nasilje“. Tako nam se ovaj „miroljubljivi“ govor najvećeg nasilnika i roba krupnog kapitala, što ga je proizvelo naše doba u pravom smislu te riječi, prikazuje kao parodiju njegovog vlastitog života i radnje. Parodijama pak nije mjesto na ozbilnoj svjetskoj pozornici, već na pozornici, gdje se prikazuju lakerdije.

Wilsonov odgovor grofu Cerninu i Hertlingu

Nastavak*) Wilsonovog govora glasi:

Što se tiče govora grofa Hertlinga, on je vrlo neodređen i vrlo zburan. On je pun dvomislenih stavova i nije jasno, kud on vodi. Ali se pouzdano razlikuje i po tonu od govora grofa Cernina na oko sastavljen u suprotnoj cijeli.

Hertling prima, kao što je rekao, načelo javne diplomacije i izgleda da pod tim razumije, da se ona bar u ovom slučaju ograniči na općenitost, i da se razna pojedina pitanja o oblastima i državnim poglavarima, ona pitanja, od čijih rješenja zavisi prihvatanje mira

*) Uvod smo donijeli već u juče-rašnjem broju.

koju bili mogao da poznam iz naših novina, ne poznajem nimalo...

Dr. J... nasloniv se na stolicu, i u nekoliko reči odgovori mu na pitanje.

— Dakle to je svel poduzeće se malo sa stolicu Sremac. Onda niste dragi kolega pogodili ono, što sam ja očekivao od Vas da čujem.

— A to je...?

— To je moje mišljenje, što bi trebalo da bude cilj Haške konferencije. Vidite, ja sam o tome razmišljao... i moje je mišljenje ovo:

Tajac.

Sve države u Evropi, radi svoga spokojstva, trebalo bi svake godine, da volitaju po jednu oveću sumu novaca, i da taj novac šalju u Haag na kapitalisanje. Kad je suma dospiješi sumu jedan milijard, što se matematičkim jezikom zove ako se ne varam kardilijun, onda bi trebalo sav srpski narod staviti penziju. Eto tako prosto, da niko ne radi ništa, pa čak i blagajnici, koji bi isplaćivali tu penziju, da ne budu Srb, već tamo neki nizozemac.

— I sa otim?... ipade u reč pok. Sreća Pašić.

— Sa otim, završi Sremac, ja mislim da bi se osigurao evropski mir... inače videćete vi što će biti.

Čudnovato. Da je neko onda imao da posluša pok. Sremca, ko zna, kako bi to

od strane 23 države, koje se u ratu nalaze, ne raspravljaju opštih savjetovanjem, nego da ih podvojeno izravnaju narodi, kojih se po svome najbližem susjedstvu ona tiču. On pristaje na slobodu mora, ali sumnja o kakvom ograničenju te slobode i o međunarodnim mjerama u interesu svjetskog poretku. On bi s bezuslovnom radošću htio da vidi nestanak privrednih prepreka između pojedinih zemalja, jer to ni kojim su već otrečali sporazumnoj državni, naime da se sporazum boji za težnjama vojne stranke, s kojima se grof Hertling kako izgleda trudi, da održava dobre odnose. Isto tako se on ne protoli ograničenju naoružanja. Ova će se stvar, kako on misli, po sebi rješiti, privrednim položajem, koji će nastati poslije rata. Ali se njemačka kolonija moraju vratiti bez ikakvog raspravljanja.

On ne će ni s kim nego samo sa zastupnicima da razgovara o onome, što ima da se dogodi sa zemljama baltskih provincija; ni s kim, nego s francuskim vladom o uslovima, pod kojima ima da se isprazne francuske oblasti. Samo hoće da pregovara sa Austro-Ugarskom, šta i kako treba s Poljskom da bude. Rješenje svih pitanja, koja se tiču balkanskih država, on ostavlja Austro-Ugarskoj i Turkoj, a sporazume o nemuslimanskom stanovništvu turske države ostavlja samo turškim vlastima.

Grov Hertling potvrđuje na

žalost nesretni utisak, koji smo stekli iz konferencija u Brest-Litovsku, mje-

sto da je zbrisao taj utisak. Njega raspravljanje i prilijevanje naših opštih načela ne dovodi do nikakvih praktičnih zaključaka. On se još i protivi, da prihvati bitne tačke, koje bi morale biti sadržina svih konačnih sporazuma.

On je nepovjerenljiv prema međunarodnoj akciji i međunarodnom savjetovanju.

Ali mi ne možemo niti želimo da se vratimo onomu, odakle smo pošli.

Ono što je u pitanju, to je svjetski mir, koji mi želimo da postignemo, novi narodni poredak, zasnovan na najvažnijem i najobiljnijem načelu prava i pravčnosti, a ne mir od samih krpeža.

Moguće je, da to grof Hertling ne vidi i ne razumije. Da li on sa svojim mišljačima doista živi u prošlosti svijetu? Da li je on zaboravio odluku Reichstaga od 19. jula ili je namjerno zaboravljala?

Ta odluka govori o uslovima za jedan opšti mir, ne o nacionalmu prostranstvu ili o sporazumima pojedinih država.

Svako pojedino pitanje tiče se cijelog svijeta i ako bi se ta pitanja za sebe odvojeno rješavala, ne bi se mogao postići trajni mir.

Ono što se izjavljuje, da je svjetski mir, koji mi želimo da postignemo, novi narodni poredak, ne o nacionalmu prostranstvu, ali se na ratnoj moci priznati.

Dalje, da Belijska mora biti evakuirana i uspostavljena, sasvim svejedno, sa kakvim će to žrtvama i koncesijama biti, a onda, da se nacionale težnje moraju zadovoljiti, čak i u njegovoj državi u zajedničkom interesu Evrope i čovječanstva. Ako Cernin čuti o pitanju, na kojemu se mirovnim ugovorima imala utvrditi, na rasprave istim načinom, to je zajednički kao tačke konačnog razrađivanja. On ne može zahtijevati dobročinstvo jednog zajedničkog sporazuma na jednom polju, a da ga ne prizna i na drugom.

Ono što je u pitanju, to je svjetski mir, koji mi želimo da postignemo, novi narodni poredak, zasnovan na najvažnijem i najobiljnijem načelu prava i pravčnosti, a ne mir od samih krpeža.

Moguće je, da ovo je pravljeno u zanimljivim razlogima.

Cernin izgleda da osnove mira posmatra bistrim pogledom i da ih ne zamračava.

On vidi, da je nezavisna Poljska, stvorena iz neosporno poljskog stanovništva, stvar evropske pogodbe, i da se ona naravno mora priznati.

Dalje, da Belgija mora biti evakuirana i uspostavljena, sasvim svejedno, sa kakvim će to žrtvama i koncesijama biti, a onda, da se nacionale težnje moraju zadovoljiti, čak i u njegovoj državi u zajedničkom interesu Evrope i čovječanstva. Ako Cernin čuti o pitanju, na kojemu se mirovnim ugovorima imala utvrditi, na rasprave istim načinom, to je zajednički kao tačke konačnog razrađivanja. On ne može zahtijevati dobročinstvo jednog zajedničkog sporazuma na jednom polju, a da ga ne prizna i na drugom.

Cernin izgleda da osnove mira posmatra bistrim pogledom i da ih ne zamračava.

On vidi, da je nezavisna Poljska, stvorena iz neosporno poljskog stanovništva, stvar evropske pogodbe, i da se ona naravno mora priznati.

Dalje, da Belgija mora biti evakuirana i uspostavljena, sasvim svejedno, sa kakvim će to žrtvama i koncesijama biti, a onda, da se nacionale težnje moraju zadovoljiti, čak i u njegovoj državi u zajedničkom interesu Evrope i čovječanstva. Ako Cernin čuti o pitanju, na kojemu se mirovnim ugovorima imala utvrditi, na rasprave istim načinom, to je zajednički kao tačke konačnog razrađivanja. On ne može zahtijevati dobročinstvo jednog zajedničkog sporazuma na jednom polju, a da ga ne prizna i na drugom.

Cernin izgleda da osnove mira posmatra bistrim pogledom i da ih ne zamračava.

On vidi, da je nezavisna Poljska, stvorena iz neosporno poljskog stanovništva, stvar evropske pogodbe, i da se ona naravno mora priznati.

Dalje, da Belgija mora biti evakuirana i uspostavljena, sasvim svejedno, sa kakvim će to žrtvama i koncesijama biti, a onda, da se nacionale težnje moraju zadovoljiti, čak i u njegovoj državi u zajedničkom interesu Evrope i čovječanstva. Ako Cernin čuti o pitanju, na kojemu se mirovnim ugovorima imala utvrditi, na rasprave istim načinom, to je zajednički kao tačke konačnog razrađivanja. On ne može zahtijevati dobročinstvo jednog zajedničkog sporazuma na jednom polju, a da ga ne prizna i na drugom.

<p

Amerike, da ljudi svuda znaju, da naša strasnost, pravljnost i vlastita uprava nije prema priljekama strasnost u riječima, već onaka, koja jednom u djele prevorena, mora biti i zadovoljena. Moć Sjedinjenih Država nije ni za jednu naciju ugrožavanje, ona se neće nikad upotrijebiti za napadne ciljeve ili za zadovoljstvo sebišnih interesova, ona odgovara slobodi i stoji u njenoj službi.

Njemački poluzvanični list o Wilsonovom odgovoru

Kb. Berlin, 13. februara.

O odgovoru Wilsonovom na govoru grofa Hertlinga i grofa Czernina piše „Nordd. All. Zeitung“:

Novi ton u izjavama predsjednika Sjedinjenih Država može se smatrati kao važan napredak. Stvarno poslanica ne pruža nijeg novog. Nismo mi i naši saveznici oni, koji sprečavaju mir, nego su to baš saveznici Wilsonovi. Wilson bi trebao najpre da se obrati svojim saveznicima, da njih zadobije za svoja nade, o kojima oni do sad nisu htjeli ništa da znaju. Moralo bi se željeti, da Wilson, koji tobož ne želi da se miješa u evropske stvari ni da bude izborni sudija u evropskom teritorijalnim raspram, u toku vremena bezuslovno posa e prislatice Monroevih doktrina, koje su ranije Sjedinjene Države smatrali kao sveto načelo. Do sada njegovi predlozi nemaju nikakav drugi pravac, nego da svjet primoraju na jedan anglo-saski mir. On ne bi značio nikakav novi mir, nego tiransku vladavinu Engleske i Sjedinjenih Država.

Mir sa Ukrajinom

Zaseban ugovor o pravnim odnosima.

Kb. Brest-Litovsk, 13. februara.

Na osnovu naročitog mirovnog ugovora između Austro-Ugarske i Ukrainske narodne republike zaključen je zaseban ugovor o razajn pravnim odnosima, koji su danas u podne potpisali obostrani opunomoćenici.

Ukraini vojnici napuštaju kavkaski front.

(Naročiti broj „Beogradskih Novina“)

Budimpešta, 13. februara.

Az Ester dozvao iz Stockholma, da ukrajinske čete ruske kavkanske vojske napuštaju Jermensku i da se vraćaju preko Trapezunta u Ukrajinu.

Okončanje rata sa Rusijom

Put njemačkog državnog kancelara u vrhovni glavni stan. — Njemačka štampa o položaju posle Trockove izjave o okončanju rata.

Kb. Berlin, 13. februara.

„Berliner Tageblatt“ piše: o putovanju državnog kancelara grofa Hertlinga i državnog tajnika za spoljne poslove dr. pl. Kühlmanna u vrhovni glavni stan: Kako nam se čini, položaj nije baš toliko nejasan. Tlme što je Trockij izjavio, da Rusija smatra rat okončanim i što je prosto napustilo mjesto pregovora, razumije se da nije stvorio mir, koji bi se mogao smatrati punovažnjim, a nije ga ni

stampi. Ma da istoričari obično računaju kraj srednjeg vijeka, a početak novog doba pronalaskom Amerike (1492. god.), sa mnogo se više upoređuju sa njegovim stanjem prije toga pronalaska.“ S toga usponemenu Ostenbergovu ne slave samo njegovi sunarodnici, koji su mu u bezbroj gradova podigli spomenike, već svi kulturni evropski narodi. O njegovom životu i radu pisali su među ostalim van der Linde (1878. godine), Börckel (1897. god.), Bockenheimer (1900. god.) i drugi. — 14. februara 1745. godine, a u toku tzv. drugog šleskog rata, što ga je vodio pruski kralj Friedrich II. sa caricom i kraljeicom Marijom Terezijom kod Habsburškega u vratislavskom (breslauškom) kraju krvava borba između austrijske vojske generala Wallissa i pruske vojske generala Lehwalda. Poslije krvave borbe Wallis je odstupio. — 14. februara 1779. god. ubili su urođenjel na hamalskim ostrvima u Tihom Okeanu duvenog engleskog moreplavca Jamesa Cooka. James Cook (izg. „Kuk“) rođen je 27. oktobra 1728. godine u Martonu u yorkškog grofovija u Engleskoj. Od 1768. godine do 1771. godine izveo je svoje prvo veliko putovanje, u čijem je toku 1770. godine pronašao tzv. Cookov prolaz (moreuz, koji odvaja jedno od drugog novo-selandska ostrva). Drugo putovanje preduzeo je od 1772. do ljeta 1775. godine, a 12. jula 1776. godine krenuo je po treći put na putovanje, u čijem je toku na danas dan 1779. godine postigla tragic-

htlo ni mogao stvoriti; mir nikada ne može zaključiti samo jedna strana, već do njega može doći jedino medusobnim sporazumom. No u ovom slučaju nema ni pogodbe ni svestranog pristanka na kakve ugovorene odredbe. Boljevička vlada tako reči je prekinula pregovore. Četvornom su savezu sada svakako potpuno slobodne ruke. I stoga razlog ovaj najnoviji preokret ne izgleda baš tako nepovoljan. Svakačko da su potrebne hitne mjeru s obzirom na opasnost, koja postoji, da će boljevički poslije demobilizacije svojim naoružanim ruljama uznenimiravati stanovništvo pogrančnih pokrajina, sreći u njima svoju agitaciju. Po našem mišljenju ne postoji potreba, da se politički problemi na istoku rješe od danas do sutra.

Rumunjska i središnje vlasti

Demandi vijesti o njemačkom ultimatu.

Kb. Berlin, 13. februara.

Wolffov ured javlja: Dozajemo, da nije tačna vijest, koju širi Agenca Havas o ultimatumu njemačke vlasti, nračenom rumunjskoj vlasti. Tačno je, da je marsal pl. Mackensen stupio sa rumunjskim vojnim vodstvom u pregovore, kako bi se došlo do odluke o nastavku primirja sa Rumunjskom, zaključenog u svoje vrijeme sa generalom Šerbačevim, pošto je uslijed momentanih odnosa između Ukrajine i Rumunske potrebitno objašnjenje ovog pitanja.

Neutralni sud o miru sa Ukrajinom i okončanju rata sa Rusijom

Zaključenje mira sa Rumunjskom samo je još pitanje vremena.

Kb. Kopenhagen, 13. februara.

„Socialdemokraten“ piše: Zaključenje mira sa Ukrajinom i izjava Trockog o okončanju ratnog stanja od zamašnog su značaja. Zaključenje mira sa Rumunjskom sačinjeno je još pitanje vremena. Teme je mir na cijelomistočnom frontu ostvaren. Jedini udarcem se izmjenio kartački terrata. Središnje vlasti će se u budućnosti sami još na jednom frontu. To znači silno i odlučujuće zaostivanje. Zapadni silama mora biti jasno, da one više pobijediti ne mogu. Ako su ikada gajile takve nadje, više to slučajneće biti poslije mira na istoku.

Budući vojni položaj na istoku

(Naročiti broj „Beogradskih Novina“)

Budimpešta, 13. februara.

„Az Ester“ javlja iz Berlina u pogledu budućeg vojnog položaja na istoku, da će na ukrajinskoj granici biti front od nekih 200 km slobodan. Tamo će sami omjene čete vršiti stražarsku službu, ali na velikoruskom frontu zadržati se čete u ratnoj prípravnosti sve dok se položaj potpuno ne razbijeti.

Stampi. Ma da istoričari obično računaju kraj srednjeg vijeka, a početak novog doba pronalaskom Amerike (1492. god.), sa mnogo se više upoređuju sa njegovim stanjem prije toga pronalaska. Lijepo je rekao književnik Jean Paul (Friedr. Richter): „Poslije pronalaska štampe ni jedna zemlja, ni jedan narod ne može se više uporediti sa njegovim stanjem prije toga pronalaska.“ S toga usponemenu Ostenbergovu ne slave samo njegovi sunarodnici, koji su mu u bezbroj gradova podigli spomenike, već svi kulturni evropski narodi. O njegovom životu i radu pisali su među ostalim van der Linde (1878. godine), Börckel (1897. god.), Bockenheimer (1900. god.) i drugi. — 14. februara 1745. godine, a u toku tzv. drugog šleskog rata, što ga je vodio pruski kralj Friedrich II. sa caricom i kraljeicom Marijom Terezijom kod Habsburškega u vratislavskom (breslauškom) kraju krvava borba između austrijske vojske generala Wallissa i pruske vojske generala Lehwalda. Poslije krvave borbe Wallis je odstupio. — 14. februara 1779. god. ubili su urođenjel na hamalskim ostrvima u Tihom Okeanu duvenog engleskog moreplavca Jamesa Cooka. James Cook (izg. „Kuk“) rođen je 27. oktobra 1728. godine u Martonu u yorkškog grofovija u Engleskoj. Od 1768. godine do 1771. godine izveo je svoje prvo veliko putovanje, u čijem je toku 1770. godine pronašao tzv. Cookov prolaz (moreuz, koji odvaja jedno od drugog novo-selandska ostrva). Drugo putovanje preduzeo je od 1772. do ljeta 1775. godine, a 12. jula 1776. godine krenuo je po treći put na putovanje, u čijem je toku na danas dan 1779. godine postigla tragic-

Revolucija u Finskoj

Svedski socijalisti protiv švedske intervencije.

Kb. Stockholm, 13. februara.

Danas je Branting držao govor u jednoj velikoj radničkoj skupštini i tom prilikom oštro protestovao protiv agitacije za oružanu intervenciju u finskom gradjanskom ratu. Umesto toga zagovarao je posredovanje medju boračkim strankama. Izjavio je, da ne može vjerovati, da bi se finski radnici protivili mjerama u ovom pravcu, ili da bi ljudi iz bijele garde, koji su svjesni svoje odgovornosti, bili slijepi predstetom, koju bi mladi finski narod mogao imati od nastavka gradjanskog rata. Primljena je rezolucija, u kojoj se opominje vlada, da pokuša posredovanje, a finskim socialistima se upućuje apel, da se eventualnom posredovanju Švedske ne protive, dok se protiv same oružane intervencije protestuje.

Nečuvani teror crvene garde. — Pobjubljeni ministri.

Kb. Stockholm, 13. februara.

Svedski brzojavni ured javlja iz Baze: Između Maniaorija (?) i St. Andreje bjesni žestoka borba. Neprijatelj je velikim ogorčenjem napao na položaje bijele garde. 1000 vojnika crvene garde napustili su Tammerfoss i kremlju su ka Dumovoju (?), kojom su prilikom u prolašku na sve strane pljačkali, otimali i zlostavljeni stanovništvo. Kao naročito njihovo nedjelje valja istaći ubistvo potpredsjednika skupštine. Svakim danom sve je nečuvani teror, što ga vrši crvena garda. Prema još ne provjerenim vijestima poginuli su ministar spoljnih poslova Sirola i ministar unutrašnjih djela Hapraido.

Priestona beseda engleskog kralja

Kb. London, 13. februara.

Danas su kralj i kraljica uz nobijanje ceremonije otvorili zasjeda u parlamentu. Priestona beseda glasi: Moji lordovi, moja gospodo! Ratne potrebe primorale su nas, da vas poslije kratkog vremena opet sazovemo na s vjetovanje. Cifre, za koje se ja i moji saveznici borimo, predstavila je prije kratkog vremena moja vlast u jednoj izjavi, koja je naišla na odlučno odobrava je mojih naroda u cijeloj državi, te može da bude pravljica osnovica za stvaranje sadašnje borbe, za uspostavu narodnosti prava i za budućnost međunarodnog prava. Njemačka je vlast ignorisala naš pravdan zahtjev za popravljanje učinjenih nepravdiljivih i za garantiju protiv nepravljivanja. Njihove mjerodavne činjenosti neće da priznaju nikakve odgovornosti za svoju ličnost, a ujedno potrije opravdane slobode drugih. Dok ne dodje do priznanja jedne osnovice, na kojoj se može zaključiti pravedan i častan mir, naša je dužnost, da rat nastavimo svim sredstvima, kojima raspolazemo. Ja imam potpuno povjerenje, da će moje boračke snage na bojištu u uskoj vezi sa mojim vjetnim saveznimim pokazati istu herojsku odvajnost, a moji narodi u domovini istu nesetičnu odanost, koja je osuđivala već toliko ranije neprijatelja, te će osigurati krajnji triumf pravde stvari. Za pozivani predstavnike mojih dominija, moje indijske carevine na dalje zasjedanje ratnog kabinet, da bi time dobio njihove savjete

biju. Kao romansier Jean Richépin u svojim radovima spaja neobuzdanu romantiku sa naturalističkim detaljima. Valja spomenuti ove njegove romanove: „Madame André“ (Gdje, André? 1874. godine), „Mirka, la fille à l'ours“ („Mirka, djevojka sa medvjedom“ 1883. godine), nešto fantastična istorija jednog cigančeta; poređ vrla tragičnih momenata ima u ovom djelu i mnogo humora. Neda se tako lako provjeriti, u koliko su tačni opisi, što ih Richépin ovdje daje o životu i običajima zapadno-evropskih cigana. Dok ne dodje do priznanja jedne osnovice, na kojoj se može zaključiti pravedan i častan mir, naša je dužnost, da rat nastavimo svim sredstvima, kojima raspolazemo. Ja imam potpuno povjerenje, da će moje boračke snage na bojištu u uskoj vezi sa mojim vjetnim saveznimim pokazati istu herojsku odvajnost, a moji narodi u domovini istu nesetičnu odanost, koja je osuđivala već toliko ranije neprijatelja, te će osigurati krajnji triumf pravde stvari. Za pozivani predstavnike mojih dominija, moje indijske carevine na dalje zasjedanje ratnog kabinet, da bi time dobio njihove savjete

o važnim pitanjima, koja dodiru u zajedničke interese države. Prijestona beseda se završuje: Moja gospodo iz doma! Vas će pozvati, da se postarete za potrebe boračkih snaga, na način, koji će odgovarati stabilitetu naših narodnih finansijskih. Moji lordovi i moja gospodo! Borba, u koju smo upleteni, dostigla je kritički stadijum, kraj sada više nego ikada treba naše energije i naših pomognućih sredstava. Sa povjerenjem preporučujem vašem patriofizmu mere, koje će vam biti predložene. Neka Sveti Simeon u blagoslovu vaš rad!

Grad i okolica

Dnevni kalendar

Danas je četvrtak 14. februara, po starom 1. februaru — Rimokatoliči: Valentin; pravoslavni: Muč. Trifun.

Casnica i člino-višnica kasina otvorena je početkom od 15 februara do 11 sati u noći.

C. i. k. vojnički dom: Citaonica, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoren do 7 sati izjutra do 9 sati uveče. Slobodan pristup svakome vojniku.

Beogradski orfeum u zemljiskom pozorištu prije (Boulevard): Početak predstave u 7:30 sati uveče.

Kinematografi: Vojni kinu u Kraju Milutina ulici 56 (Koloseum): U 6 sati poslije podne predstava za vojnike, a u 8 sati uveče opšta predstava, na koji imade pristup svakom. Ulaznice za časnike rezervirane su do 7 sati uveče, a mogu se dobiti od 5 do 6 sati poslije podne. — C. i. k. gradjanski kino na Terazijama, br. 27 (Pariz): U 5 i u 7 sati uveče predstave za gradjanstvo.

Noćna služba u ijkarnama: U sedmici od 3. do uključivo 9. februara obavješće noćnu službu u Beogradu ove ijkarne (apotek: Michl, Stara Crkvena ul. 8; Kuščević, Knežev Spomenik 2; Sekulić, Tavkova ul. 37; ijkarna Crvenoga Krsta, Beogradska ulica 2).

Parobrodarski saobraćaj: I. Između Zemuna i Beograda. Red plovide, koji važi od 26. januara do opoziva: Polazak iz Zemuna za Beograd u 6:30, 7:30, 8:30, 9:30, 10:30 i 11:30 pr. podne u 1:30, 2:30, 4:30, 5:30, 6:30 i 7:30 poslije podne. — Polazak iz Beograda za Zemun: 7, 8, 9, 10, 11 i 12 sati prije podne, te u 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8 sati poslije podne. — II. Između Zemuna i Pancsove. Red plovide, koji važi od 26. januara do današnje mrede; iz Zemuna za Pancsov svakog dana u 6 sati ujutro i u 12 sati u jutru. — Iz Pancsove za Zemun: dnevno u 8:30 sati prije podne i 3 sati poslije podne. Brod koji saobraća između Zemuna i Pancsove i obratno ne pristaje u Beogradu. — III. Između Beograda i Pancsove: Polazak iz Beograda za Sabac svake srijede i subote u 7:30 sati ujutru. Polazak iz Šapca za Beograd svakog četvrtka i u nedjelju u 7 sati ujutru.

Vojno parno top

Narodna privreda

O nezi šećerne repe*

S privrednog gledišta, spada šećerna repa u red najvažnijih kulturnih biljaka.

Po obliku su šećerne repe skoro podjednake, a po boji su ili bele, ili žute. Najviše šećera daju bele odlike, pa se s toga obe za cedjenje šećera najradije i uzimaju. 100 kilograma repe, daju, prema sorti, zemljištu, u vremenu za vreme vegetacije, 6–10 kilograma šećera. Za izvodjenje šećera ne sme repa biti krupna, jer krupnije repe daju, srazmerno, manji procenat šećera.

Najbogatije su na šećeru bele šeške i francuske, pa onda dolaze česke i žute francuske. U dobroj zemlji i dobroj nezi, daju šeške i francuske sorte nasigurno 10% šećera, dok česke i žute francuske varaju između 7–9%. Ali ipak, cela srednja Evropa nema bolje šećerne repe od bele šeške; ona se u Srbiji najbolje pokazala. Ja sam ju gajio na oglednom imanju ratarske škole u Kraljevu, a ne baš najboljem zemljištu, pa je ipak, uz odličnu negu, dala, kroz 3 godine izastopce, 9.8% šećera (po analizi g. dr. Marka Leka).

Za dobro uspevanje, šećerna repa zahteva nešto malo vlažnu, dublje uzoratu i sagorelim džubretom dobro nadžubrenu zemlju ilovaču. U slabijoj zemlji ne treba ju ni sejati, jer je tu procenat šećera u njoj veoma slab.

Ko hoće u uspehom da gaji šećernu repu, taj mora još s jeseni zemlju dobro i što može dublje uzorati. S proleća pak, i to pred samo sejanje, da se me u svežu zemlju dodje, treba zemlju po drugi put uzorati i to malo plice. Posle ovog oranja treba zemlju dobro, gvozdenom drilačom usitniti i popraviti.

Što se džubrenja tiče, zemlju za šećernu repu namenjenu ne smemo džubriti skorašnjim, nesagorelim džubretom, jer u nesagorelim džubretom nadžubrenu zemlji porašćuju repe sa mnogo više azota, a manje šećera, teže se iz njih cedi šećer i ne drže se dobro preko zime, kad se moraju trapti. Džubrenje ovčijim i konjiskim džubretom treba izbegavati. Šećerna repa najbolje uspeva i srazmerno najviše šećera daje u onoj zemlji, koja je za neki usev jednu godinu ranije džubrena. Sagorelo govedje džubre, za šećernu repu najbolje je.

U dovoljno jakoj zemlji, možemo šećernu repu i više godina jedno za drugim sejati, a naročito ako se svake godine s jeseni malo podjaviti peperom ili dobrim bunjištem (kompostom).

I šećernu repu možemo na dva načina sejati, i to, ili odmah same posejemo na mesto gdje će i ostati, ili ga posejemo na jednu ranije spremljenu leju – izvodnicu, pa odavde biljke kao rasad rasadijemo. Sejanje odmah na mesto, mnogo je bolje i sigurnije. To se čini ovako. Najpre se ona poravnjena niva pored zategnutog konopca u "grđe" nagonila tako, da grđa od grđe na 30 santimetara razdaleko dodje. Za to ima i naročitih sprava, s kojima to brže ide. Kad grđe budu gotove, onda se po grebenu istih, a na rastojanje od 30 do 35 santimetara, drvenim šiljkom same zabada. Vešti sejaci čine to pretočno. U svaku rupu metne se po 3–4 zrna, a kad biljke poniknu i jedno 5 sant. visoko poraste, onda se na svakom mestu po jedna najsnajnija ostavi, a druge se pažljivo povade, da se ostavljenia ne poremeti. Ostavljenu treba prstima malo i učvrstiti. Ako bi se pri ovome poslu našlo, da mestimice nije same niklo, onda se od onih povadjenih biljaka najsnajnija izabere i na prazno mesto šiljkom usadi i odmah zaliže. Seje se od Djurdjevdene do Konstantina i Jelene, pošto u tome vremenu pozniji mirazevi prestani. Kad se same poseje, onda treba povrh njega zemlju dlanom malo pritisnuti, da se u zemlji vlagla bolje održi. Neki pre sejanja na 2–3 dana i natapaju same u vodi, da pre i sigurnije nikne. — Oprede se ne moraju praviti, nego se same pored zategnutog konopca u prostu poravnjenu zemlju poseje. Pored konopca je zato bolje sejati, što onda redoviti bivaju pravilniji. — Drugi pak način sejanja, t. j. izvodjenje rasada i rasadijanje – ne mogu preporučiti.

Odmah u početku treba na mlade biljke obratiti veliku pažnju, da ih ne

*) Ostavljen pravopis piščev.

obuzme travuljina. Čim biljke 5–6 satimetara poraste, odmah ih treba prvi put oprati, i, kao što je napred rečeno, prazna mesta popuniti. Posle 3 nedelje treba ih okopati. Od druge polovine meseca septembra, već može repa da se vadi, pri vadjenju se odmah i od lišća očisti, „preseće u glavu“, a to se lišće iz ishranu stoke upotribe.

Ovako povadjeni i od lišća očišćenu repu, treba proizvoditi što pre da pred fabrikantu šećera.

Ko bi htio da proizvede same od šećerne repe, mora pri vadjenju repe odabrat potpuno razvijene repe. S njih treba lišće tako skunuti, da ostane samo „srce“, na koju treba paziti da se ne povredi. Njih treba negde na sigurno mesto utrapiti, a s proleća ih povaditi i na 60–80 santimetara razdaleko, na dobro spremljenu leju usaditi, ali tako, da im „glave“ malo izvani zemlji budu. Uz svaku „izvodnicu“ treba zabosti pritku (tačku) i stablo za pritku prema porastu vezivati, da ga veter nebi prelomio. Kad se seme sazre, treba stablo do glave odseći, pa ta stabla u „svežine“ povezati i negde pod krov, ili pod strelu obesiti da se prosuši i dozre; kad se dobro prosuši i dozre, treba ga omalititi i u kese ili vrećice sasut i na svom, provetrimov mestu do upotrebe čuvati. Ključnost u semenu šećerne cvekve traje 4 godine. — Ali, ja ne bi nikojem nashi proizvodnici šećerne repe preporučio, da sám izvodi same od nje, nego da ga kupi iz onih krajeva, u kojima se izvodjenje semena vrši sa mnogo većom pažnjom; iz krajeva, gde su izvesne sorte šećerne repe na glasu. U ostalom, svaka fabrika šećera, rajadrije sama daje proizvodnici "originalno" same vrste, koju želi da ju poizvodnici za njihovu cilj poizvode.

Biva, da i šećerna repa nekih godina boluje. Tako biva, da se i male biljke usuši. Sušenje ovo počinje s vrha korenovog, pa se penje na više. Pri tom ostaje lišće još poduze vremena zeleno, ali se ukovrči i zaoštane u poraščivanju, žila prepukne, meso se smeđura i biljka se sasvim osuši, nestane je. Sredstava protiv ove nemne, ali je utvrđeno, da se na ranije posejanoj repi nije pojavljivala. — Na podvodnim nijavama hoće mlade biljke i da trule; u tom je slučaju jedino sredstvo, da se repa ne seje na odvise vlažnim i podvodnim nijavama.

Dr. Radic.

A Čehov:

Osvetnik

Tek što je Feodor Fedorović Sigajev zatekao svoju ženu in flagranti, pošao je u skladište oružja „Smit i drug“, da kupi samokres. Na njegovom se licu zrcala srdžba, tuga i nepokolebljiva odlučnost.

„Znam, što imam učiniti...“ mislio je u sebi. Najsvetlijih temelji obitelji osramoceni su i čast okljana, opaćena je pobijedila; poradi toga sam kao častan gradjanin i poštenjak dužan, da se osvetim. Najprije ću ubiti nju, pa njenog ljubavnika, a onda i samoga sebe...“

Još nije ni samokres kupio, niti koga ubio, a već mu je mašta dovodila pred oči tri krvava trupla razmrskane glave, iz kojih curi mozik, — strku, znaličnu svjetinu i sečiranje mrtvaca... U zlobnoj radosti predstavljao se uvrijedjeni užas srodnika i općinstva, agujmu nevjernice i već je u mislima čitao uvdovne članke novina, koje su u tom pisale.

Pomočnik u magazinu, spratna francuska figura s bijelim prslukom, pokazuje mu razne samokresne i smiješci se reče:

„Svjetovao bih vam, gospodine, da kupite ovaj lijepi samokres. Sustava je Smit i Vesson. To je posljednja riječ nauke o pucanju. Trostruk način eksploratorom, pogadja na šest stotina koračaja i gadjaju u centru.“

Osobito vas upozorujem na točnost njegove izradbe, gospodine...“

Dnevno prodajemo na stotine komada za hađaluke, vuklove i ljubavnike... Siguran hitac pogadja na veliku daljinu, usmjeruje na mjestu ženu i ljubavnika. A što so tiče samoubojica, moj gospodine, odista ne poznajem boljega sustava...“

Pomočnik nategne kokot, očistiti cijevi i počne gadjati. Bio je izvan sebe od radosti. Kad bi ga čovjek dobro pogledao u lice, mislio bi, da bi sam uživao, da si može tanatom probiti glavu, samo da ima samokres tako savršenog sustava, kao što je Smitov i Vessonov.

„A koliko ga cijenite?“ pitao je Sigajev.

„Četrdeset i pet rubalja, gospodine.“

„Hm... To je za mene preskupo!“

„Onda ću vam, gospodine, pokazati jeftiniji sustav. Izvolite ih, molim ogledati! Imadom ih po izbor uz svaku cijenu... Primjerice ovaj samokres sustava Lefacheux-ova, stoji samo osamnaest rubalja, ali (pomočnik pogleda prezirno) ...ah, gospodine, taj je sustav već zastario. Samo duševni proletari kupuju još takve sustave. Ubiti sebe ili svoju ženu tim sustavom, znači mauvius genre. Dobar glas uživa danas samo Smit-Vessonov sustav.“

„Ne trebam ga ni da ubijem sebe, ni koga drugoga“, lagao je Sigajev u mrštena lica. „Meni je samokres potreban samo na ladanju, da prestrašim tate.“

„Nama je svejedno za što ga trebate“, smiješio se pomočnik, čedno obaraču pogled k zemlji.

„Kad bi mi u svakom slučaju istraživali uzroke, morali bi zatvoriti dučan, gospodine. Lefacheaux-ovim ne možete prestrašiti tata, jer mu je pučan slab i mukao, pa ću vam za taj slučaj ponuditi Mortimerov samokres.“

„A propos, ne bili li ga izazvao?“ sjevne glavom Sigajevom. „Uostalom time bi mi samo iskazao čast... Tako klopovali ubija čovjek kao pse...“

Pomočnik se nije prestao vrtiti i dražasno previjati, smješkati se i brljati, te mu pokazuje množinu raznih samokresa.

Najbolji su i najsolidniji bili pomočnici sustava Smit i Vessenova.

Sigajev uzme u ruku samokres tog sustava, stane ga promatrati muklo mrmiljanje i zapade u duboko razmišljanje.

Mašta mu je već dočaravala, kako razmrsklava lobanjom, kako teče krv preko sagova i parketa, kako se umrnuća nevjernica trza u agoniji. No sve je to bilo premažalo za njegovu povrjetu. Ona će triumfirati... I tako... nju će ostaviti da živi, sebe ne ću ubiti, nješta — ni njega ne ču. Moram smisliti nešto drugo, pametnije i osjetljivije. Kazniti cu je prezirom i povest cu rastavu braka, da će se svi zgražati.“

„Evo, gospodine, još jedan novog sustava“, reče pomočnik noseći samokres.

„Upozorujem vas na novi mehanizam.“

Prema svome zaključku nije Sigajev više trebao samokres. Pomočnik nije prestao sve više i više hvaliti svoju robu. Uvrijedjenome mužu bilo je žao, što se pomočnik uzalud muči, oduševljava i smiješi...“

„Dobro dakle u tom slučaju“ — mrmilaše on — „doći ću kasnije, ill ću koga poslati.“

Nije ni pogledao lice pomočnikovo, ali bar donček da opravda svoje poželje, osjećao je potrebu, da makar što kupi. Ali što? On se ogleda po stjenama magazina, da kupi štrog jedinstvo i spazi zelenu mrežu na vratima.

„Ovo ovdje, što je to?“ pitao je Sigajev.

„To je mreža za hvatanje ptica.“

„A što je cijenite?“

„Osam rubalja, gospodine!“

„Molim, zamotajte mi ju...“

Uvrijedjeni muž plati osam rubalja, uzme mrežu i još više uvrijedjeni ostavi magazin.

Predati sudu. Mene će suditi, a ona će svjedočiti... Već vidim njezinu zabunu, njezinu sramotu, kad ju bude moj branitelj ispitivao. Simpatije suda, općinstva i novinstva, bit će — što je i razumljivo — na mojoj strani.“

Počeo je razmišljati, a pomočnik mu iznese razne puške, te ga stane zavljati, misleći da time vrši svoju dužnost.

„Ovo su engleske, novog sustava, što smo ih tek dobili“, govorio je pomočnik.

„Ali vas upozorujem, da sve iščezavaju pred Smit-Vessonovim sustavom. Citali ste, kako je kod nas neki časnik kupio samokres tog sustava. Iz njega je pucao na ljubavnika — i što mislite? Tane je probilo svjetlik, glasovir, usmrtilo psicu i još ozlijedilo gospodju. Efekat je bio sjajan, te služi na čast našoj tvrtki. Časnik je takodje zatvoren. Bit će svakako osuđen i poslat na robiju. Prvo, naše je zakonodavstvo staro, a drugo, moj gospodine, uvijek je na strani ljubavnika. Zašto? Vrlo jasno, gospodine! Suci, kao i porotnici, prokuratori kao i branitelji, svi oni ljube tudje žene, pa će im biti prijatnije, ako se mogu uvjeriti, da je jedan muž manje u Rusiji. Društvo bi bilo pravo, kad bi vlasta poslala sve muževe na otok Sahalin. Ovi ne znate, gospodine, kako me ogorčava današnja pokvarenost. Danas je već običaj ljubiti tudje žene, kao i pušiti tudje cigarete ili čitati tudje knjige. Svake su godine slabiji poslovni, — a to znači, ne da je ljubavnik manje, nego da se muževi prilagodjuju svome položaju, a straže se zatvora i suda.“

Pomočnik se ogleda na sve strane i tamo mu priča: „A što je krivnja, gospodine, tko je krije svemu tomu? Vlada!“

„Ludo bi bilo poradi kakve god hulje otići na Sahalin“, mudrova je Sigajev. „Ako li me odsude na robiju, tim će se lakše moja žena po drugi put udati, pa će i drugog muža prevariti. Ona će triumfirati... I tako... nju će ostaviti da živi, sebe ne ću ubiti, nješta — ni njega ne ču. Moram smisliti nešto drugo, pametnije i osjetljivije. Kazniti cu je prezirom i povest cu rastavu braka, da će se svi zgražati.“

„Evo, gospodine, još jedan novog sustava“, reče pomočnik noseći samokres.

„Upozorujem vas na novi mehanizam.“

Pomočnik se ogleda na sve strane i tamo mu priča: „A što je krivnja, gospodine, tko je krije svemu tomu? Vlada!“

Cetvorni je savez pozvao rumunski vladu u Jašu, da stupi smjesta u pregovore za mir i da do srijede saopšti, da li na ovo pristaje ili ne. Bratislavski odstup i imenovanje Averescova imade se svesti na ovaj zahtjev, kome nije dana forma ultimatum. Dopisnik „U tra“ doznaće, da je spomenuti zahtjev u formi pitanja rumunjskoj vladu stavio maršal Mackensen i da je na nj dan rok za odgovor do srijede. (Prema jednom ranijem brzovoj demantovanju, kome nije dana forma ultimatum Rumunjskoj. Vijest u ovom formi nije demantovana. Vidi o tom brzovoj pod naslovom „Rumunjska i srednje vlasti“ na 2. stranici današnjeg lista. Op. Ur.)

bližnjem, a koji je, pošto je u mnogo bitaka dokazao svoju hrabrost, imao još i dovoljno odlučnosti, da prije svega djelom dokaže svoje bolje uvjerenje. Tako ga Mi vidi, može, gdje prvi napušta tabor, da bi svoje težnje udružio sa Našom snagom radi postizavanja ciljeva, koji su nam sada zajednički.

Pošta sam već prvoga časa, čim Sam stupio na prijesto Svojih uviđenih predaka zajedno sa Svoj

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . . . 10 helera
 Pripisano: Pečina jednog milimetar, retka (70 mm široko) staje . . . . . 40 helera
 Bilješke: Pečina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . . . Kruna 4
Mali oglasniku Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

Dentista F. B. Bril

— Beograd. —
 Makedonska ulica broj 5
 (do pošte)
 Amerik. specijalistika

Tražim posao

u vinogradima u Smederevu.
 Isti sam vješt što se tiče vinogradstva i poljodjelstva. Ugradnji, tko me hoće uzeti, moim niskim cijenama na adresu, pripravam sam odmah doći.

Nikola Strošay, Osečko, pošta Popovača, Moslavina Hrvatska. A 2911-3

Potrebn je

mlađa kuvarica. Javiti se Košarčeva 9, I. sprat. 35116-3

Tražim mjesto

za domaćicu. Trgovačka žena, srednjih godina, dobro prošlosti, sa jednim djetetom, nudi se za domaćicu kod samca ili sa djecom, išla bi i u unutrašnjost Srbije. Za adresu upitati upravu lista pod znakom "Trgovačka žena" 768. 35144

Truži se

gospodjica, koja dobro govori francuski, za dijete od 7 godina — za cilj po podne. Nagrada dobra. Obratiti se u pravu listu pod znakom "Učilište 765". 35128-3

Dvije radnica

za kartonušku posao, potrebne su odmah trgovini Will Schossberg, Saborna ulica 30, Beograd. 35130-3

Sedlo.

Prodaje se: 1 zlatan muški sat, 1 zimski muški kaput, 2 ženska žaketa, 1 krevet, divan T. f. d. u Kraju Milana br. 120. 35081-2

Na prodaju.

Jedan crni pianino. Upitati svakog dana prije podne. Zornića ulica 2. 35124-2

Ženske cipele

plitke i duboke, odlične, predrat materijal, br. 34—38. Pojedine cijene. Ne par i na više. Radnja Kralja Aleksandra ulica 10. 35019-2

Prodaja rukovičkih drva.

"Klosk" Slavlja počeo je po novu da prima poručbe za isporuku rukovičkih drva. M. Milošević Rakovica. 35078-2

Rabljene i nove poštanske marke

kupuje i plaća najviše cijene kmetan K. Müller, Bethlen, Schloss, A 2909-2 Ungarn.

Mlinovi

za mijevenje šrotu iz svih vrsti žitarica i kukuruzu, solidna izradba iz dobrog materijala za vijk ili na točkove, — proizvod i otprema Alois Kraus, Budapest, Damjanich-utca 32. A 2912-2

Kuću

na prodaju, koja ima dva izlaza. Upitati Novoškolsku ul. br. 7. 35138-2

Butter — masla

kupujem na veće i manje količine. Poslastičarica Dušana Todorovića, Terazije. 35105-2

Namještenja.

Refuscheur
 za negativ, koji može posao kod kuće obavljati, ne preda pismene ponude upravi lista pod: "Refuscheur 767." 34137-3

Poziv za posjetu na proljetno uzorno tržiste

Leipzig, 3. do 9. marta 1918.

Izložba uzornih stvarišta keramitne robe, staklenina, gvođinarske robe svake vrste, strojeva, kućnoga i kulinjskoga posudja, kratača i galerijske robe, nakita za borove, karnevalskih i kostimskih artikala, atrapa i bonbonjera, umjetno-obrtnih izradjivina, umjetničkih i lukuznih artikala, japanske i kineske robe, igrački, športskih predmeta, tečničkih proizvoda uključivo papirnog tiskiva, puceta i nakita za odjeću, umjetnog evilača i pera, šešira i kružne robe, sagova, kožnate robe, putnih artikala, artikala za pušenje, košara i robe iz tršilice, pokušta, robe iz gume, celuloida i pluta, nakita i bijuterije, satova, optičkih artikala, glazbenih instrumenata i izradjivina, aparata za telefon i automobile, elektro-tehničkih produkata, papirnate robe i kartonušu, slikovnicu i kalendara, razglednicu i karata za čestitanje, namirnicu i delikatesu i ovome slične robe.

Kao pododjeli proljetnoga uzornoga tržista održaće se

Papirni tržiste u leipštejnskom tržnju Rudolf Fleischhauer, Peterstraße Nr. 44.

Kartonaško tržiste (izložba centralnog saveza nemackih kartonaških fabrikata) u tržnju palata Specke Hof, Reichsstrasse Nr. 416.

Obavijest o stanovima za vrijeme tržista. Posjetiocima tržista stope na raspolaženje osim soba u prvom leipštejnskom hotelima i domovima za strance, također i stanovi kod privatnika u priliku velikog broja i uz umjerene cijene. Posredovanje za stanove priznato besplatno obvezno, odjeljenje tržista.

Posredovanje za stanove priznato besplatno obvezno, odjeljenje tržista.

Pravje tvrtki, koje žele izložiti ili kupovati na tržistu,

kao i upite o točnim stvarima valja upravit na

1041

Messamt für die Mustermessen in Leipzig.

: MALI OGLASI:

PRIMAJU SE: KNEZ MIHAJLOVA UL. 38

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . . . 10 helera
 Pripisano: Pečina jednog milimetar, retka (70 mm široko) staje . . . . . 40 helera
 Bilješke: Pečina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . . . Kruna 4

Mali oglasniku Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

Udžbenike za

Njemački jezik

Petrović, Nemacka gramatika (čitilicom) 5-

Berlitz Metoda za nemacki jezik deo I 6—II 7—

Kunz, Škola u Nemanjkoj (zagovoreni) . . . . . 10—

Grotz, Veliki nemacko-srpski rečnik (povezan) . . . . . 20—

Matić, Nemacko-srpski i srpsko-nemacki rečnik III . . . . . 10—

Jovanović, Nemacko-srpski rečnik . . . . . 3—

Schberger, Nemacko-srpski i srpsko-nemacki rečnik 6/60

i drugi udžbenici za njemački i drugi jezike mogu se dobiti u

Knjizičari, "Napredak" 10/60

Iz umutrašnjosti poštara K 1-60 10/84

Preporučujem moj veliki izbor

Fotografskih potrepština i aparata.

Age, Hauff, Schlesssner i druge vrste ploča, zatim papire za pakovanje i karte, svih vrsta, gaščici i bromsilberpapire. Komikalije i svu za slikanje potrebnu robu.

Michael Vogel, Zemun, Glavna ul. 38.

Traži se valjan sposobni

ZASTUPNIK

za izvrsne kancelarijske potrepštine, nova pronašača. Povoljni uvjeti za otpremu većih količina. Načelnija zaslužba Traže se i samoprepodavac.

Ponude uz naznaku područja zastupanja umoljavaju se slati na: 10/41

Karl Brodschöll, Mauerkirchen, Oberösterreich.

Oglasite u

Beogradskim Hovinama"

Dr. K. Ploetz:

Francuske riječi

rasporedjene logičkim redom

i

francusko-srpski razgovori

Cijena 2/50 kr.

Može se dobiti u svima boljim knjižarama Iček

Ičekova knjižara

E. Elchstädt

Beograd,

Knez Mihajlova ulica 30.

Iz učrašnosti poštara 0/50 flira.

10/80

Novo!

FRIZERSKI SALON

ZA GOSPODU I DAME

Petra Jakovljevića

23 - Balkanska ulica - 23.

Usluga brza i tačna.

Novo!

Novo!

Galerijske

NSIHTSKART

Primiti smo glavno zastupništvo za Srbiju

za prodaju Anisichtskarata od "Moderner Kunstverlag, Berlin".

Karte su priči nemackimi, francuskim i drugim umjetnikima, kao i slikama.

Pariskog Salona i Luvra u Parizu.

Izrada je najbolja u više boja.

Muster (10 karte) salje se po prijemu od K 3-40.

Angrenoma znatno jeftinija.

10/88

KNJIZARA „NAPREDAK“

BEograd, KNEZ MIHAJLOVA 9.

10/80

Trgovina Parfumerija i niranberške robe

Božidar S. Veselinovića

Beograd — Terazije 19.

Preporučuje u većem izboru:

raznovrsne pudere, kremove i pomade za lice, ruke i kosu — brillantne razne, orlov jezuit, kolonjsku i kliničku vodu, kaloderme u tubama, šampon za kosu, šminku u prašku i tečne razne mitsice — kremove, praška i paste za zube — za manikirane turpije — lok, paste, krde, vode i prašak I. t. d.

Razna roba sa solidnim dnevnim cijenama.

Našoj dobroj i miloj majci — nani

Nastasiji Milovanović

davaćemo godišnji pomen u subotu 16. ov. m. u 10 i po sati prije podne u Sabornoj crkvi.

Ožalošćeni: kć Milka St. Kremanac, sinovi: Mihajlo i Milan Milovanović, snahe; Katica i Lula, unuci: Milan i Stevan, unuke: Nadežda, Ljubica, Mileva, Radojka, Danica i Darinka.

Beograd, februara 1918. 35142

Ljubica A. Djordjević, učiteljica i Antonije Djordjević, knjižar, izještavaju svoje srođnike, prijatelje i poznanike, da će svojim preminulim i dragim pokojnicima: bratu — Šuraku

† Milenku Cvijoviću

učitelju.

† Živki M. Cvijovića

učiteljici.

činiti irogodišnji parastos u subotu 16. februara t. g. u 10 sati prije podne, u crkvi Sv. Ev. Marka, na starom groblju.

Skopljanska 12.

1918. god.

35050

10/41

Svome dragom